

Janne Simonpoika Utriainen

POLTETTU MAA

Karisto
Hämeenlinna

Lainaus Sunzin *Sodankäynnin taidosta* s. 40 on
Matti Nojosen suomennoksesta (Gaudeamus, 2005).

Lainaus ensimmäisestä korinttilaiskirjeestä s. 7 ja
s. 150 on vuoden 1992 Raamatusta.

© Janne Simonpoika Utriaisien perikunta ja Karisto/Kustannusosakeyhtiö Otava 2022

ISBN 978-951-1-41061-4

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2022

Omistettu Priskalle, Jonille, Netelle ja Seballe

”Älköön vain kukaan pettäkö itseään. Jos joku teistä on olevinaan viisas tässä maailmassa, hänestä täytyy ensin tulla hullu, jotta hänestä voi tulla viisas.” (1 Kor 3: 18–19)

Jono

Paliskunnan laidunkiertoaidan tolpassa, liiketunnistimella toimivan oranssin betonimyllyn vieressä on vanhanmallinen jonotuslippukotelo. Joku vitsinieikka on sen siihen retkiltään tuonut. Siitä roikkuu haalistunut lappu, josta vaivoin erottaa numeron 4.

Jovna lorottaa helpottuneena pitkän kusikaaren, aamupäivän aikana nautitut oluet alkavat taittaa krapulaa nousuhumalan puolelle. Riekonmarja punertaa, tekisi pian maaruskan. Hetken mielihohteesta hän nykäisee jonotuslipun ja tunkee sen taskuunsa.

”Täältä on jonot kaukana”, Jovna virnistää.

Hän nousee takaisin Uula-Anden Avensikseen repsikan paikalle ja avaa uuden tölkin. Tommi nukkuu takapenkillä. Mitään sanomatta Uula lähtee ajamaan, sora rapisee auton pohjaan. Hän vääntää stereoita kovemmalle ja Intrigue tykittää heavyjoikua saamenneitosten ylivertaisuudesta.

Vankat männyt vilistävät tien molemmin puolin. Jovna miettii eilistä, omaa 36-vuotissyntymäpäiväänsä. He viettivät sitä kylillä, kuin mitä tahansa viikonloppua tähänkin asti. Tommi oli ainoa, joka pääsi naisen viereen yöksi. Miten se aina onnistuu?

Mirvankin se aikanaan ensimmäisenä talutti kylille. Tommilla ei naiset pysy kauaa. Se on jotenkin huolimaton ole-massa, elää omissa maailmoissaan. Aina aluksi se onnistuu vetoamaan vastakkaiseen sukupuoleen, olevinaan sellainen vaikeasti tavoiteltava, mutta Tommi ei näyttele.

Jovvna ei tiedä oikeastaan mitään, mikä liikuttaisi Tommia isommin. Lapsena he leikkivät taittoveitsellä ja Tommille tuli ilkeä haava sormeen luuta myöten.

”Kiitos!” kaveri huusi ja siinä kaikki.

* * *

Kaarlolla on pirtua. Tällä kertaa se on kunnan ainetta, eikä mitään norjalaisten kotipolttoista. Viime kerta muistuu Jovvnan mieleen. Onneksi ei näkö mennyt. Takakonttiin Uula nosteli aamulla kaljalaatikoita useammankin. Sillä on ihmisten automaattikortit ja tunnusluvut, että voi tuoda tullessa kauppaostokset.

Kaarlo on erikoinen tyyppi. Se on Karasjoelta, Nystad. Se asuu Suomen puolella, toisin kuin muut. Ehkä se on parempi sen touhuille, vähemmän virkavaltaa. Se diilaa viinaa Virosta rannikolle; Kirkkoniemeeseen, Altaan ja Hammerfestiin. Paluukuormassa tulee sitten kaikkea älytöntä; pokemoneja, hiustenhoitotuotteita tai muuta rojua.

Kaarlolta Jovvna osti aseensin, .223-kaliiperisen puoliauto-maattikiväärin 30 patruunan lippaalla ja äänenvaimentajalla.

”Viedään yksi kaljakeissi Marjamaalle ja käydään sitten Kaarlon puolella”, Uula sanoo.

”Pitäisikö viedä Tommi kotiin?”

”Mitä suotta, tuossahan se nukkuu.”

”No niin vain ainakin.”

Sama se Tommille on, missä se nukkuu, Jovnna miettii. Eikä se ole oikea kotikaan, tätinsä mökki. Kun poronnylky alkaa, ovat he kaikki taas Norjassa. He jakelevat ostokset vanhuksille ja kaartavat sitten Kaarlون tilalle. Uula avaa oluen ja nousee autosta. Sillä on mönkijä täällä, jolla se ajelee kylällä. Avensis saa jäädä Kaarlون hoiviin taas seuraavaa reissua odottamaan.

Jovnna ei edes tiedä, kuka sen oikeasti omistaa. Uula ajaa Kaarlolle keikkoja. Se ei koskaan juo, kun se ajaa. Se välttää tyhmiä riskejä. Jovnna on joskus yllyttänyt Uulaa kokeilemaan, kuinka lujaa Avensis kulkee, mutta ei se aja ylinopeutta, tyyneesti vain junnaa sallittua ja turvavyö kiinni kuin partiopojalla. Kaarlo tulee pihalle vastaan ja tervehtii molempia kädestä.

”Bures, Tommi on väsynyt. Onko taas ainoa, joka on joutunut painamaan ylitöitä?” Kaarlo nauraa.

”Jo vain. Sen pitää levätä, että se voi pitää meidät naisissa”, Jovnna vastaa.

Mirva on ilmestynyt päätyovesta pihamaalle ja kiertää autoa.

”Mikä Tommin on noin väsyttänyt?”

Uula on kiinnittänyt tavaransa kumilonkeroilla mönkijän etutarakalle ja käynnistää koneen. Hän heilauttaa kättä hyvästiksi ja hurauttaa mäntykankaalle piirtynyttä uraa tievan päälle. Koneen ääni mourahtelee hetken metsässä ja häipyy sitten Kontsasjärven suuntaan.

”Eikö se jäänyt oluelle?” Kaarlo kysyy.

Mirva villkaisee nopeasti metsään ja sitten Jovnnaa ja kaatoa takaisin taloon. Miehet jäävät vielä hetkeksi ulos, he seurailevat lapintiaisen touhuja pihakoivussa. Lintu lentää aivan heidän viereensä ja komentaa säksätellen. Sen pieni pää keinahtelee puolelta toiselle, kun se mittaa lyhyeksi käyntyttä etäisyyttä.

”Ottaako Uula eron vielä noin raskaasti?” Kaarlo kysyy.

”Olihan ne yksissä melkein kaksi vuotta.” Jovnna ryyssä tölkestään autolämmintä kaljaa.

”Ottaisi mallia Tommista, sitä eivät erot paina. Mennään sisälle tekemään drammit”, Kaarlo virnistelee.

Kaarlo taluttaa Jovnnaa käsipuolesta kiinni pitäen. Eikä tämä vastustele, asiat luistavat aamuisten suunnitelmien mukaisesti. Ei ole kiire mihinkään ja alkoholi humpshtelee mukavasti päässä. Sisällä Mirva on keittämässä vettä uudella kosketuslämpöhellalla, jonka Kaarlo on tuonut reissultaan. Jovnna katselee Mirvan puuhailua.

”Omalla tavallaan kaunis nainen”, hän ajattelee.

Se tuli alun perin johonkin projektityöhön, asettelemaan poroille GPS-pantoja. Poromiehet eivät halunneet, että heidän omaisuutensa voitaisiin laskea avaruudesta. Jovnna huvittaa vieläkin, kun vanha Jon-Aslat-Ovlla kauhtui naiselle kirnussa.

”Minun elukoihin et kortto niitä veromerkkejä kiinnitä!” ukko mesusi.

Silloin Uula pelasti Mirvan oman konttorinsa edustalle avuksi vasoja kiinni ottamaan. Ei sekään antanut vaatimiaan